

Parkinson Yorgunluk Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Parkinson Yorgunluk Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28921>

Özet

Bu giriş, Parkinson hastalığı (PH) olan bireylerde yorgunluğun değerlendirilmesi için geliştirilen Parkinson Yorgunluk Ölçeği'nin (PYÖ) Türkçe adaptasyonunu ve psikometrik özelliklerini sunmaktadır. Ölçek, Parkinson hastalarında yaygın ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen bir semptom olan yorgunluğun kapsamlı bir şekilde ölçülmesini hedefler. Türk popülasyonu üzerinde gerçekleştirilen adaptasyon çalışması, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir değerlendirme aracı olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışma, yorgunluk yönetiminde klinik ve araştırma amaçları kullanılabilecek kültürel olarak uygun bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Parkinson Yorgunluk Ölçeği, Parkinson hastalığı, yorgunluk, Türkçe adaptasyon, geçerlik, güvenirlik, psikometri.

Yazarlar

Göksel Çığa, Ayşe Genç, Belgin Dönmez-Çolakoğlu, Tuğçe Kahraman.

Amaç

Parkinson Yorgunluk Ölçeği'nin temel amacı, Parkinson hastalığı (PH) tanısı almış bireylerde yorgunluk semptomunun şiddetini ve yaşam üzerindeki etkisini objektif ve güvenilir bir şekilde değerlendirmektir. Yorgunluk, Parkinson hastalarında motor semptomlar kadar yaygın ve yaşam kalitesini önemli ölçüde etkileyen, ancak sıklıkla göz ardı edilen bir motor dikkat semptomudur.

Bu ölçek, klinik pratikte hastaların yorgunluk düzeylerini belirlemek, tedavi yöntemlerini izlemek ve araştırmalarda yorgunlukla ilişkili mekanizmaları ve potansiyel müdahale stratejilerini incelemek için kritik bir araç sağlamaktadır. Türkçe adaptasyonu, Türk popülasyonunda bu önemli semptomun kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülmesine olanak tanır, böylece daha etkili tanı ve tedavi yaklaşımlarına zemin hazırlar.

Yapı

Parkinson Yorgunluk Ölçeği, Parkinson hastalığı ile ilişkili yorgunluk fenomenini ölçen bir psikolojik yapıdır. Yorgunluk, fiziksel, bilişsel ve duygusal boyutları içerebilen karmaşık ve çok boyutlu bir semptom olarak kabul edilir. Ölçek, bu yorgunluğun çeşitli yönlerini yakalamayı hedefler; ancak orijinal yapıya veya alt boyutları hakkında spesifik bilgi kaynakta ayrıntılı olarak belirtilmemiştir.

Genel olarak, Parkinson ile ilişkili yorgunluk, aktivite yapma isteksizliği, enerji eksikliği,

konsantrasyon güçlüü, motivasyon kaybı ve genel bir bitkinlik hissi ile karakterizedir. Ölçek maddeleri, bu deneyimlerin sıklığı ve şiddetini değerlendirilerek üzere tasarlanmıştır, böylece bireyin günlük yaşamındaki yorgunluk yükünü yansıtacak kapsamlı bir puan elde edilir.

Geçerlik

Parkinson Yorgunluk Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonunun geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin ilgili psikolojik yapıya ne ölçüde doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Yapılan analizlerde, ölçekteki maddelerin faktör yükleri **0.51 ile 0.84** arasında deşitişini bildirilmiştir. Bu değerler, her bir maddenin ölçtüğünü faktörle güçlü bir ilişki olduğunu ve ölçeğin yapısal geçerliye sahip olduğunu düşündürmektedir.

Yüksek faktör yükleri, her bir maddenin ölçeğin genel yapısına önemli katkı sağladığını ve Parkinson ile ilişkili yorgunluk yapısına tutarlı bir şekilde ölçtüğünü işaret eder. Bu bulgular, ölçeğin Türk popülasyonunda Parkinson yorgunluğunu geçerli bir şekilde değerlendirebileceğini destekleyerek klinik ve araştırma kullanımları için uygunluğunu doğrulamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirir. Parkinson Yorgunluk Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonu için hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı **0.947** olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin iç tutarlılığının son derece yüksek olduğunu göstermektedir.

Genel kabul gören standartlara göre, 0.70 ve üzeri Cronbach Alpha değerleri iyi bir iç tutarlılığı işaret ederken, 0.90 ve üzeri değerler mükemmel bir iç tutarlılığı temsil eder. Bu yüksek katsayı, ölçek maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve Parkinson yorgunluğunu güvenilir bir şekilde ölçtüğünü ortaya koymaktadır. Bu da ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme kapasitesinin yüksek olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Parkinson Yorgunluk Ölçeği'nin faktör analizi, ölçeğin altında yatan boyutlar veya faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Kaynakta doğrudan faktör sayısı veya spesifik faktör yapısı belirtilmemiş olmakla birlikte, maddelerin faktör yüklerinin **0.51 ile 0.84** arasında deşitişini bilgisi, ölçek maddelerinin belirli bir faktör veya faktörlere güçlü bir şekilde yüklendiğini göstermektedir.

Bu sonuçlar, ölçeğin Parkinson hastaları ile ilişkili yorgunluk yapısına anlamlı bir şekilde temsil eden bir veya daha fazla temel boyut içerdiğini düşündürmektedir. Faktör yüklerinin yüksekliği, her bir maddenin ölçülen yapıya önemli bir bileşeni olduğunu ve ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklediğini ortaya koyar. Bu durum, ölçeğin teorik olarak beklenen yapıyla uyumlu olduğunu

gösterir.

Enstrüman

Test Türü: Öz Bildirim Ölçeği, Uyarlama

Format: 16 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme formatı (örn. Likert tipi) kaynakta açıkça belirtilmemiştir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Parkinson hastalığı tanınmış bireyler.

Yaş Grubu: Kaynakta spesifik bir yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak Parkinson hastalığı genellikle orta ve ileri yaşlarda görüldüğü göz önüne alındığında, bu yaş gruplarındaki yetişkinler için uygundur.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki Parkinson hastalığı olan bireyler üzerinde adapte edilmiştir. Çalışma, Türk kültürel ve dilsel bağlamında ölçeğin geçerliliğini ve güvenilirliğini incelemiştir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi yorgunluk deneyimlerini, ölçekte belirtilen maddeler üzerinden derecelendirmelerine dayanır. Ölçek maddeleri, yorgunluğun farklı fiziksel, zihinsel ve duygusal yönlerini sorgulayarak genel bir yorgunluk puanı elde etmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Parkinson Yorgunluk Ölçeği, Parkinson hastalığı, yorgunluk, psikolojik değerlendirme, yaşam kalitesi, Türkçe.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir

Kurum E-posta Adresleri: goksel.cilga@hotmail.com (Sorumlu yazar Göksel Çilga için belirtilmemiştir)

Yazın Adresi: Belirtilmemiştir

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımına ilişkin spesifik izinler veya ücret bilgileri kaynakta açıkça belirtilmemiştir. Ancak, adaptasyon çalışması 2018 yılında yayınlandığı göz önüne alındığında, ölçeğin test yılı 2018 veya öncesidir. Ölçeğin kullanımı veya daha fazla bilgi için sorumlu yazar Göksel

Ç?lga ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Ç?lga, G., Genç, A., Dönmez-Çolako?lu, B., & Kahraman, T. (2018). Turkish adaptation of Parkinson fatigue scale and investigating its psychometric properties. *International journal of rehabilitation research*. doi: 10.1097/MRR.0000000000000314

Makalenin ResearchGate ba?lant?s?: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [parkinson-yorgunluk-olcegi-toad.pdf](#)

Parkinson Yorgunluk Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte Parkinson Yorgunluk Ölçeği'nin maddeleri sa?lanmam??t?r. Yaln?zca ölçe?in toplam **16 maddeden** olu?tu?u belirtilmi?tir. Maddelerin detaylar? için yukar?da belirtilen orijinal adaptasyon makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.